

[Udenrigsministeren.]

Det ærede Medlem Hr. Olav Olsen spurgte mig særlig om Østrig. Der maa jeg svare, at til Østrig har vi tidligere haft en meget beskedent Udførsel af Svin. Den var i 1930 800—900 Stykker, og den har i 1931 hidtil været mellem 400 og 500 Stykker. Det er navnlig Søer, der er blevet udført. Man havde nu dannet sig Forhaabninger om at kunne forøge denne Udførsel meget betydeligt; men heroverfor er der opstaaet Bevægelse i Østrig, og Resultatet er blevet, at man har erklæret, at man af veterinære Grunde ikke var i Stand til at tillade en saadan Indførsel. Vi for vort Vedkommende har gjort vore Forestillinger her overfor og har faaet det Svar, at man var villig til i hvert enkelt Tilfælde at undersøge den veterinære Risiko. Men det praktiske Resultat har været, at det Tilløb til en dansk Udførsel til Østrig, som her er foretaget som noget helt nyt, ikke hidtil har kunnet føres videre.

Naar vi nu staaer overfor Fremtiden paa hele dette økonomiske Omraade, har forskellige ærede Medlemmer peget paa de store Vanskeligheder, og jeg for min Del skal være den sidste til at nægte disse. Det maa erkendes, at Vanskelighederne er meget, meget store. Den almindelige Krise gør sine Følger gældende stærkere og stærkere i andre Lande, og den maa kaste sine Skygger ogsaa over vore Forhold. Man har da tillige her nævnt og mindet om de Forestillinger, der lever adskillige Steder om en Ordning ved Hjælp af en stor Række Aftaler Staterne imellem, Tarifaftaler, Præferenceaftaler, Kontingentaftaler, Karteloverenskomster mellem de store Karteller i de store, stærke Stater. Jeg vil gerne ved denne Lejlighed sige, at dette er rigtigt, at noget saadant foresvæver mange baade i Frankrig, i Tyskland, i England og adskillige andre Steder. Det er en Idé om en Art Planøkonomi, for at benytte et russisk Udtryk, eller en Art Rationalisering af disse Forhold, for at bruge et Udtryk fra de Forenede Stater.

Overfor dette tror jeg, man har Grund til at sige, at det er muligt, ja endogsaa sandsynligt efter det hidtil foreliggende, at Bestræbelserne for en saadan Planøkonomi i stort Omfang vil lykkes i Sovjet-Unionen, i hvor stort Omfang kan vel ingen vurdere, men der er Sandsynlighed for, at det i stort Omfang vil lykkes dér. Men de vil lykkes paa Baggrund af særlige folkelige Forhold, og dernæst paa Baggrund af, at Sovjet-Unionen er et afsluttet Omraade, meget stort, med over 160 Mill. Indbyggere, hurtigt

voksende Folketal, med overordentlige Naturrigdomme og endelig med en saa ringe Omsætning med den øvrige Verden, at Sovjet-Unionens samlede Omsætning med andre Lande i Aaret 1930 svarede til Danmarks i Værdi; det er et Omraade, der ligesom er sig selv nok, og hvor Betingelserne for Anvendelsen af noget, man kan betegne med Ordet Planøkonomi — maaske for stort i Forhold til det, der virkelig sker, men angivende Ideen deri —, i nogen Grad er til Stede. Noget lignende gælder de Forenede Stater, ogsaa et meget stort Omraade med ganske overordentlige Naturrigdomme, mer eller mindre lukket inde for sig selv under de nuværende Forhold. Her maa dog siges, at det store Rationaliserings-system og den planmæssige Tilrettelæggelse af Landets Pengevæsen og Økonomi, som man dér haabede saa meget paa i Aarene fra 1922—29, for Tiden er inde i en ganske overordentlig Krise, hvor det foreløbige Indtryk er, at Forsøget i hvert Fald under de nuværende Vilkaar ikke vil kunne lykkes, og at man maa begynde forfra langt nede og lægge en ganske anden sikker Grund, hvis man skal gøre Regning paa, at det skal lykkes i kommende Tider. Men hverken fra Sovjet-Unionen eller fra de Forenede Stater vil man kunne slutte, hvad der vil være muligt mellem 30 europæiske Stater, der er i livlig Handelsforbindelse indbyrdes og i livlig Handelsforbindelse med omtrent lige saa mange andre Stater i andre Verdensdele. Vi ved, at disse Stater har deres særlige Villie, at Hovedstemningen i hvert af Landene indtil dette Øjeblik er denne, at man først og fremmest kommer frem i Verden ved at vinde Fordele paa andres Bekostning. Denne ene Hovedtanke i det 19de Aarhundredes Udvikling, den skadeligste og farligste af de herskende Stemninger i det 19de Aarhundrede, har Magten over Sindene, ogsaa i Tiden efter 1920, og gør sig meget stærkt gældende i hele denne Gruppe af Stater. Jeg tror derfor, at Forsøg paa at bygge op en Art planmæssig Ordning af disse Staters indbyrdes Handelsforhold og økonomiske Liv vil vise sig at møde de aller-allerstørste Vanskeligheder.

Det ærede Medlem Hr. Holstein nævnte særlig een af de Tanker, man her har arbejdet med, Tanken om Præferenceaftaler, Præferencetraktater. Ja, den har vi talt meget om ved mangfoldige internationale Forhandlinger i de sidste Aar, og der er hidtil sluttet et Par af disse Traktater, Tyskland og Rumænien har sluttet en saadan Traktat. Tyskland og Ungarn ogsaa, men ingen af disse Traktater er traadt